

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 ft., félévre 6 ft., negyedévre 3 ft.

Előfizetések és hirdetések helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők. Helyben előfizethető: a szerkesztőség, a kiadó-hivatal, Demjén L., Keresztény P., kereskedéseiben. Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordajcza 122. sz.

Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett 2. sz., az emelet hátsó részében.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorát 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bácsban: Haasenstein és Vogelmér (Neuer-Markt 11. sz.), Oppelt Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.

Nyitási óra 20 kr.

A „KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY“

1872 szept. ber 1-jétől mindennap egész nagy iven jelenik meg; előfizetési díj 1872 szeptember-decemberre 4 forint oszt. ért.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizető után tisztelet-példánnyal szolgálunk.

A trónbeszédéről.

(Ss.) Szokásainak rabja az ember — ezt szokták mondani egyesekről, s ime lázas párt-életünkben egész pártokra is alkalmazható a közmondás.

Lapunk tegnapi száma hozta a trónbeszéd egész szövegét s ebből láthatjuk t. olvasóink, hogy az annyira sima, miként felfegyverzett szemmel se lehetne azon göröngvet találni; hanem ennek dacára ellenzéki lapjaink, csupa megszokásból találnak rajta eszméket, egy Nagy Sándor kardélére is méltókat.

Egyik azt a hibát találja benne, miért nem szól emelkedettebb hangon? miért nem lelkesít és buzdít? mert nem részletez, a másik nem marad az irány megrovásánál, hanem reá fogja, hogy az csak tartománygyűléshez van mérve formájában, főleg azért, mert a külföldi nagy kérdésekkel keveset foglalkozik.

Valóban mindkét bírálat különös álláspontból indul ki, azt hibáztatja, a mit dicsérnie kellene.

A trónbeszédben is ékes szavakat, virágos szövegeket keresnek, holott tudva van, hogy a szép szavak legtöbbször a tettekben való szegénység hímestakarói, pedig lepelre, hálá a sokszázados nemzetközi és közjogi kérdést megoldó, világosan meghatározó kiegyezésnek — jelenleg semmi szükségünk.

Még kevésbé állja ki a részrehajlatlan bírálat próbáját azon ellenvetés, miért nincs a trónbeszédben több kikezdés a külügyekről.

Talán más parlamentek megnyitásánál ez a szokás?

Korántsem.

Az angoloknál is csupán azon külföldi foglalkozik bővebben a trónbeszéd, mely akkor függőben van s közelről érdeklő a hármassziget királyságot is; egyéb külföldi ügyekről ép úgy pár sorral referál, mint tényleg a mi királyunk trónbeszéde; vajon ezért bármelyik szélbali merné-e azt állítani, hogy az angol parlament tartománygyűlése?

Mi különösnek találjuk az ez oldalról intézett támadást ép akkor, midőn magyar külügyér kísérté Berlinbe királyunkat a nagyfontosságú császár-találkozásra, s midőn az európai journalistica jelentékeny része maig megmaradt azon állítás mellett, hogy az entrevue létrehozatalában kiváló része volt Andrássy grófnak s így általa az európai béke konsolidálása érdeméből is juthat egy esekély részeske Magyarországnak is; ily körülmények közt úgy tűntetni fel a dolgot, mintha a magyar parlamentnek a külügyekre semmi befolyása se lenne — kissé mégis nagyon korteskedésszerű, holott ezt a mesterséget már egy időre bátran felbe lehetne hagyni.

Az újabb kor története azt mutatja, hogy ép azok az uralkodók igyekeztek trónbeszédekben a nemzet figyelmét kifelé, külföldesekre irányozni, kik otthon bilincsbe verték a szabadságot s végre még anyagilag is a nyomor örvényébe dönték az országot. Ezért a mi ellenzéki journalistáink, midőn a trónbeszédben jelzett belreformok mellé, talán fölé szeretnék helyezni a külügyeket, rossz fát tesznek a tűzre, rossz helyütt zörgetnek, meggondolatlanul rai-sonniroznak. Ha az ellenzéknek nem tetszik

az, hogy a trónbeszéd oly határozottsággal mutat a kiegyezés alapjára, mely „megadta a nemzetnek a módot, mind szellemi, mind anyagi jóléte kifejtésére” — ezt értjük; hanem midőn állami átalakulásunknak alig értünk küszöbére, s mint a trónbeszéd oly egyszerűen de találóan vázolja — a reformművetnek kettős erővel folytatása fő — talán egyetlen feladatunk; midőn a törvényhozásnak arra kell törekedni, hogy kevesebb idő alatt az eddiginél többet, sokkal többet és célszerűen végezhessen, akkor így kiáltani fel: hol maradtak a külügyek? kissé naiv s egyszersmind nem is praktikus.

A felsőház reformja; a választási törvény hiányai; a közigazgatás rendszeres javítása; a korszerű igazságszolgáltatás akadályainak elhárítása; jó törvénykönyvek; a sajtószabadságunk salakjától megtisztítása; a közoktatás rendezésének óriási feladata; a hazai ipar és kereskedelem érdekei; az állam háztartás kellő rendezése; a közadók súlyának ezélarányos megosztása; honvédelmünk tökéletesítése; hazánk integritásának az eddig katonai területek polgárosítása által, s a társországokkal való kiegyezés átvizsgálása útján biztosítása, — mindezek oly kérdések, a melyek mellett bizony alig juthatott néhány sor a külügyeknek, s illő, hogy ezeket amazok háttérbe szorítsák.

Szerintünk ép ez a trónbeszéd szerkezetének szabatoságát tanúsítja.

Nekünk erdélyieknek pedig különösen az szolgál nagy elégtételünkre, hogy az ország szívének, fővárosának rendezése mellett közvetlenül említették a Királyföld újraszervezése is. Ez mi reánk sokkal égetőbb kérdés, és ez országrész lakóinak negyedére megnyugtató nyilatkozat; mert abból bátran olvassuk ki azt, hogy a Királyföld közigazgatási új szervezése nem fog a n.-szebeni egyetem hosszú asztalára vettetni, s így nem sokáig kell szemlélünk azt a rendiségi szörnyet, mely valóságos satyrája a jogegyenlőségi intézményeken alapuló magyar cultur államnak.

Valóban nekünk a trónbeszédnek a Királyföldet illető passusa nagy meglepésünkre szolgált. Ezért nem nagy épüléssel olvassuk az ellenzék leaderjét, mely annak irányát boncolgatja, s még abban is fennakadt, miért emeltetik ki a belreformok egész sora két hasábon át, míg a külföldi barátságos viszonyok fölemlítésének csak néhány sor juthatott.

Igy van ez jól uraim; mert ime az ultra ó-szások már is úgy magyarázzák az erdélyi királyi biztosság megszüntetését, mintha az egerek már most bátran czinezhathatnának és tánczolhatnának; szerintük Péchy gróf dictátor volt, de tapintattal használta korlátlan teljhatalmát. Ép jókor figyelmezteti őket tehát a trónbeszéd arra, hogy a Királyföld rendezése sürgős ügy — nincs idő „az illetők”-kel való államjogi tractatusra, s az új egyetem is túlhaladott álláspont.

Mi, eltekintve az irány egyszerűségétől s a belreformok hangsúlyozásától, e szempontból is örömmel fogadtuk a trónbeszédet; örvendtünk, hogy belreformaink egész halmozatát tartja szemünk elé, s megvagyunk győ-

ződve, hogy a parlament tetszomjas tagjai is hasonlóan gondolkodnak, éreznek; csak azok fognak kifelé kacintgatni, a kik eddigelé benn sok kudarczót vallottak, s ennek dacára is még ma sem éreznek magukban kedvet az építésre — a munkálkodásra.

Furesa természet ez, az igaz; hanem a kit ilyesmivel látogat meg a balvégre, az hasonlít azon szobájában unatkozóhoz, ki ablakain kifelé tekintget, bár ezzel egy árva szalmaszálat sem mozdít ki a helyéből.

Országgyűlés.

A képviselőház III. ülése 1872. sept. 5-én.

A mult ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesítették.

Korelnök (helyéről felállva): Tudatja a házzal, hogy Ő Felsége sept. 4-ről kelt legf. elhatározással Bittó igazságügyminisztert saját kérelmére állásától felmentette, dr. Pauler Tivadart igazságügyminiszterre és Trefort Ágostont vallás- és közoktatásügyi miniszterre nevezte ki. (Eljenzés.)

Jelenti ezután, hogy a ház megalakítása végett kilüszött ezen ülésben első teendője a képviselőnek választási jegyzőkönyvük benyújtása. Nagyon helyesnek találja, ha a már elkészült betűrend szerint felolvasatnának a képviselők nevei, és miután a képviselők nagy része jelen van, vagy a távollevők a szabályok értelmében valakit megbízottak, a megbízó levelek benyújtásával, — a jegyző által a megbízó levelek átvételének, osztályoztatnának és ha a ház ugy kívánja, még ma az osztályokat megalakítják. (Helyeslés.)

Györffy Gyula: A megbízó levelek benyújtása lévén a mai napra kitűzve, kötelességet vélek teljesíteni, midőn fölszólalok egy oly sérelem miatt, mely által s mai napirend közvetlenül érdekelve van. Tisztem pedig azon föltevéssel, hogy a t. ház saját méltósága és tekintélye érdekében is öröködni fog minden egyes képviselőnek törvényhozói joga felett, és bizonyára a tisztelt többség is meg fog erősíteni azon reményben, hogy bármely pártköz tartozzon is azon képviselő, ki ellen sérelem követetett el, mindenesetre megütöközzel fogja tekinteni azon eljárást mely a megválasztott képviselőt, képviselői jogai- és kötelességeiben megakadályozza. (Halljuk! jobbfelől)

Ily visszaélés követetett el, t. ház, Udvarhelyszéken a választási elnök által. Nem akarok most e tárgyban hosszúságos előterjesztést tenni, megelégszem annak egyszerű felemlítésével, hogy Ugron Gábor és Orbán Balázs urak Török Albert és idősb Bethlen János gr. ellenében ha jól emlékszem, június hó 10-én egyik 100, másik 97 szótöbbséggel képviselőkké megválasztottak; és a választási elnök, dacára a törvény világos rendelkezésének, dacára annak, hogy ha a választás érvényessége ellenében aggályok merülnének fel, azok fölött ítéletet hozni egyedül a képviselőház lehet hivatala — habár, mint mondtam, a választás óta már 2 hó mult el, az érdeklött megválasztottaknak a megbízó levelet nem adta át; új választást sem rendelt el, a központi biztosságot sem hívta össze, hanem önkényesen visszatartja a credentialisokat.

Figyelemmel lévén az iránt, hogy a t. ház még e pillanatban érdemleges határozatot nem hozhat, ez ügyben most nem akarok indítványt előterjesztetni, de kötelességemet véltém teljesíteni, midőn egy oly erőszak ellen felszólaltam, mely által két képviselőtársam a házszabályok által a mai napra előírt kötelességek teljesítésében akadályozva van. Reményem azonban t. ház, hogy midőn a ház megalakulni fog és e tárgyban indítványterjesztetnek elő, a ház készséggel fogja megagadni az alkalmat, hogy a képviselői jogokat hasonló visszaélések ellenében megvédje. (Élénk helyeslés balfelől)

Deák Ferencz: Tisztelt ház! Helyesen jegyezte meg az előtem szólott képviselő ur, hogy a ház addig, míg megalakulva nincs, határozatokat nem hozhat, minőlfogva ő sem tett indítványt. Én ohajtom és várom tőle, vagy bárkitől, ki az ügyet ismeri, hogy annak idején az indítványt tegye meg, mert ha csakugyan történt oly jogtalanság, oly törvénytelenesség valakin, első kötelességünk azt orvosolni. (Élénk helyeslés.) Én részemről, bizonyosan soha sem fogok arra tekinteni és hiszem, hogy elvtársaim közül sem fog senki tekinteni arra, hogy valamely képviselő, kin jogtalanság történt, egyik vagy másik oldalon ül-e, mert első és mindenek alapja az igazság. (Élénk helyeslés.)

Korelnök: A korjegyző ur olvasni fogja a képviselő urak neveit.

Apponyi Albert gr. (korjegyző) olvassa a képviselők neveit, kik egyenkint beadják megbízóleveleiket.

Zsedényi Ede: A választási jegyzőkönyveket a korjegyzők két-három óra alatt rendezhetik, s a jelenlevő képviselők névjegyzőket s egyszersmind a képviselők neveivel ellátott papírjegyeket is elkészíthetik, és így miután mindenkinek érdekében van, a háznak mielőbbi törvényes megalakulása, — indítványozom, hogy még ma 5 órakor ülés tartassék, melyben, — miként a házszabályok 7. §. mondja, hogy a képviselők, kik megbízó leveleiket átadták, a korelnök által nyitott ülésben esz-közlendő sorshuzás útján a lehetőségig egyenlő számú 9 osztályra osztatnak — az osztályok megalakulhassanak. Ennélfogva felhívom a t. házat, hogy d. u. 5 órára országos ülést hirdessen az osztályok megalakulása céljából. (Helyeslés.)

Elnök: Ha a t. ház beleegyezik, d. u. 5 órakor ülést fogunk tartani, melyben a képviselők sors-huzás útján a házszabályok értelmében osztályokba fogunk beosztani.

Ghyczy Kálmán: Nem tudom, hogy a tisztelt korelnök urnál, meg van-e a beadott kérvények jegyzéke. Ezt ugy hiszem, itt fel kellene olvasni.

Korelnök: A jegyzék fel fog olvastatni, de mielőtt az megtörténne, kérem a horvát képviselő urakat, hogy miután nem ismerjük őket névszerint, méltóztassanak megbízó leveleiket beadni, hogy az osztályokba beosztathassanak. (Felkiáltások: Halljuk a kérvényeket!)

Molnár Antal jegyző (olvassa azon képviselők neveit, kiknek választása ellen kérvény adott be.)

Korelnök: Ép most vettem a horvát országgyűlés elnökének átiratát. De miután nem értek horvátul, nem tudom mit tartalmaz.

Hunyady László gr: T. ház! Itt lévén a horvát országgyűlés egyik jegyzője, ki egyiránt ért horvátul és magyarul, azt indítványozom, hogy Tombor plébános urat, a ki Horvátország jegyzője is, kérjük meg ezen irat felolvasására. (Helyeslés.)

Ghyczy Kálmán: A horvátországi képviselő uraknak a kiegyezés által meg lévén engedve az, hogy itt nemzeti nyelvüket használhassák, azt tartom, hogy igen helyén van azon indítvány, melyet Hunyady László képviselő ur tett. Azért én is azt ohajtom, hogy közülünk valaki által, ki a horvát nyelvet bírja, olvassassék fel az átirat. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy annak hiteles fordítása is utólagosan elkészíttessék és a delutáni ülésben felolvasatván, mindnyájunk tudomására essék az, a mi ezen megbízó levélben foglaltatik.

Tombor Iván: Csak a megválasztott képviselők neveit fogom felolvasni, a hiteles fordítást pedig a delutáni ülésben fogom a ház asztalára tiszteletteljesen letenni. (Olvasa a megválasztott horvát képviselők neveit. Eljenzés.)

A képviselőház 4-ik ülése 1872. sept. 5-dikén delután 5 órakor.

Korelnök: Ha nincs észrevétel, a jegyzőkönyv hitelesítve van.

A horvát átirat felolvasója megígérte, hogy d. u. 5 óráig le fogja azt fordítani, mindaddig azonban nem voltam oly szerencsés azon fordítást megkapni. (Felkiáltás: Maradjon holnapra.)

Ez ideig ismét néhány képviselő választása érvényessége ellen adatakat kérvényezik; kérem korjegyző urat, azokat bejelenteni.

Molnár Antal, korjegyző: Ujabb kérvények érkeztek a következő választások ellen:

Jókai Mór Baranyamegye dárda kerületi képviselő, Baldácsy Antal b. Hevesmegye tiszánai kerületi képviselő, Domahidy Ferenc Szatmármegye csengeri kerületi képviselő, Csaba Gyula Szatmármegye aranyos-medgyesi kerületi képviselő, Váilly János Szatmármegye fehér-gyarmati kerületi képviselő, Galgóczy Sándor Szatmármegye krasói kerületi képviselő, Domahidy István Szatmármegye N.-Károly kerületi képviselő, Péchy Jenő Szatmármegye magyarszalóki kerületi képviselő, Elek Gábor Szabolcs-megye nyír-bogdáni kerületi, Molnár Pál, Zalamegye alsó-lendvai kerületi, Cseh László Zalamegye egerszegi kerületi, Eötvös, Veszprém-megye Veszprém városa részéről, Houchard Ferenc és Czípkés György aranyosszéki képviselők, Szentpáli Jenő Ugocsa-megye halmi kerületi, Molnár Aladár Veszprém-megye nagyvásoni kerületi, Goda Béla Győr-megye téthi kerületi, Popovics Jenő Máramaros-megye huszti kerületi, Balogh János Torontál-megye ó-bessenyi kerületi képviselő, összesen 48.

Korlelnök: Mielőtt a jelen levő képviselő urakat sorsolás után 9 osztályba osztanám, kötelességemnek tartom a t. képviselőházzal közölni, hogy én postá után egy pár petíciót vettem, melyeknél azonban az alaki kellek hiányzanak, és melyekhez azankivül a szükséges 1000 forint melletlen csatolva nincsen. Ennek következtében ha méltóztatik bejegyezni, visszautasítom azokat. (Helyeslés.)

Korlelnök: A mai ülés jegyzőkönyvének vezetésével megbízom Keglevich Gábor korjegyző urat, a metalan szólni kívánókat jegyezni fogja Hedry Ernő korjegyző ur.

Simonyi Ernő: A jelenlegi országgyűlésre történt választások tárgyában hosszas beszédben emel szót, azt indítványozza: nyilatkoztassa magát az országgyűlés törvénytelenül megválasztottnak.

A főrendi ház ülése sept. 4.

Korlelnök: Károlyi István gr. Elnök: Majláth György.

Korjegyzők: ifj. Károlyi István gróf, Palavicini Ede ögróf, Zichy Ferr. Victor gr. és Vay Béla báró.

A kormány részéről jelen vannak: Lónyay Menyhért gróf, Wenkheim báró, Szlávy, Tisza, Tóth.

Lónyay Menyhért gr. miniszterelnök: Nagyméltóságú elnök! Méltóságos főrendek! Ő felségétől érkezett egy legmagasabb leirat, melyet ezennel átadván, azt felolvasni kérem.

Vay Béla báró, korjegyző: Olvassa a kir. le-

TÁRCA.

Dr. Szabó József emlékezete.

I.

Aug. 29-én, midőn a muzeum-egylet idei közgyűlést tartá, még a délelőtti ülésben emlékezés lön téve az egyet elhunyt alelnökéről; de a délután volt tulajdonképen arra szánva, hogy Dr. Szabó József barátjai, ismerői és tisztelői egybegyűlve a tanácsház termében, megemlékezzenek egy férfiról, ki minden tekintetben egész ember volt.

Finály Henrik urnak, a muzeum egyet titkárnak, néhai Dr. Szabó József jó barátjának jutott a feladat emlékbeszédet tartani a megboldogult fölött; ez emlékbeszédéből (mely teljesen a muzeum-egylet évkönyveiben, s azon kívül egy füzetben fog megjelenni) a titkár ur szíveségéből, tett igéretünkhöz képest, közlünk életrajzi részleteket, mivel úgy hisszük, hogy lesznek, kik érdeklődni fognak egy férfi életének részletei megtudása iránt, ki városunkért, ki Erdélyért sokat tett.

Csikszeredai Szabó József, szül. 1805 márczius 1-én Véczkán, Udvarhelyszéken és gyermekkorát nevezett faluban tölté. Előtanulmányait a sz.-udvarhelyi rom. kath. gymnasiumban végzé, a honnan 1824-ben áment Gy.-Fehérvárra azon szándékkal, hogy ott folytatván a tanulást, az egyházi pályára lépjen, a melyre szülei szánták volt. De alig ismerkedett meg közelebből a feladattal, melyet maga elé tűzött, midőn önvizsgálat által meggyőződött, mikép sem tehetsége, sem jelleme, sem hajlama meg nem felelnek a papi pályának. Szerencséjére épen abban az időben, egy nagybátyja volt bölcsészettanár Gy.-Fehérvárt, ki őt meghallgatván, arra segíté, hogy 1827-ben Kolozsvárra jöhessen a bölcsészeti tanulmányok bevégezése végett. Kolozsvárról léte alkalmával egy magas rangú ur hölgy pártfogásában részesült, kinek ő fűvészeti tanulmányai közben segédre volt.

iratot, melyben Majláth György országbíró elnökke és Cziráky János gr. főudvarmester alelnökké neveztetik ki. (Zajos hosszas éljenzés.)

Majláth György országbíró: (Lelkes éljenzés között elfoglalja az elnöki széket.) Méltóságos főrendek! Midőn urunk és királyunk parancsának hódolva, történetünkkel egybefort eme diszes tisztelet elnöki tisztét elfoglaljuk, melyen át vagyunk halva azon érzettől, hogy ha ily sok jeles érdemű férfiú közt bennünket ért a kitüntetés, főleg az ismételte tapasztalt és általunk soha eléggé nem becsülhető bizalomnak, melylyel a lefolyt ülésszakok alatt környeztek, és azon szíves támogatásának köszönhetjük, melylyel elnöki tisztünk teljesítésében minket gyámolítani és azt reánk nézve oly kedvessé varázsolni méltóztattak. Ezt szívünk mélyéből megköszönni, ezt újból kikérni kedves kötelességünk, erre magunknak érdemet szerezni törekvésünk fő, sőt egyedüli célja leend. A legmagasabb trónbeszéd igen tárgyot nyitott a mlts főrendek előtt is a törvényhozói tevékenységre. Felfogni belügyeink rendezésének elejét fonalát, e nemzetet, saját egyéni jellemének megőrzése mellett, minden irányban a kifejlődés és haladás útján egy fokkal továbbra vinni, és mintán az idő még a nemzetek életében is igen magas értékű kincs, felhasználni az alkalmi pillanatot, mely ily minőségben talán soha sem kerül vissza, és a béke áldásai közepette befejezni azon művet, melynek, mint a fejedelmi szó oly jellemzőleg mondja, alapjai lerakvák, ezek feladataink.

A méltóságos főrendek, úgy hiszem, örömmel és lelkesedéssel fognak ezen tevékenységben osztozni. Jelszavuk amugy is nem a rideg ellenzés, hanem a bölcs mérséklés, nem késleltetés, hanem ellenkezőleg vállvetett működés. Teljesíteni fogják im e köteleiket a nézetek azon függelékével, melyet tőlük megszoktunk; teljesíteni azon hazaszeretettel, mely őseiktől öröklött hitbizományként szállt reájuk, és melyet utódaikra sepleltlenül és csonkítatlanul fognak átszarmaztatni. (Helyeslés.)

Ezen hitben méltóztassanak megengedni, hogy ezen törvényhozás küszöbén tiszteletteljesen üdvözöljem önöket és magamat úgy, mint elnöktársamat, nagybecsű hajlamaikba ajánljam. (Élénk hosszas éljenzés.)

Simor János hercegeprimás: Nagyméltóságú országbíró és elnök ur! Oszatlan benső örömmel és meglepéssel hallgattuk azon legfelsőbb leiratot, melynélfogva ő cs. és apostoli királyi felsége legkegyelmesebb urunk és királyunk, excellentiádat a jelen országgyűlésre is ezen főrendház elnöki vezérletével legkegyelmesebben megbízni méltóztattott, és én szerencsének érzem magamat, hogy a m. főrendek nevében excellentiádat az elnöki széken ép oly benső örömmel, mint a legmelegebb bizalommal üdvözölhetem.

Hazánk, a mint ezt az imént hallott magas trónbeszédéből megértettük, még mindig a 48-ik évi átalakulás folyamában van; tudjuk, s ezt ismét a legmagasabb trónbeszédéből hallottuk, hogy a törvényhozásra a jelen ülésszakban is nagy és fontos munkálatok várnak; és a főrendház úgy, mint eddig minden időben és a nélkül, hogy üdvös köz-

Ez alatt érett meg lelkében a gondolat az orvosi pályára lépni. 1829-ben elkezdé orvosi tanulmányait a pesti egyetemen. 1830-ban a bécsi egyetemen látjuk őt, hol 1834-ben az orvosbesz tudori, szemész- és szülész-mesteri okleveleket nyerte meg. Felavatási értekezésének czime volt „vindicatio hominis nascentis“, a mely eltérve az akkor divatozott modortól, nemcsak tartalma eredeti voltával, hanem irányja remek latinságával is figyelmet ébresztett. — Szabóra nézve azonban a tudói rang és oklevél megnyerése nem jelenté a tanulmányok bevégezését; 1834-ben Párisba utazott, hogy ott az akkori leghíresebb tanárok előadásait hallgatva, új táplálékot szerezzen tudomány-szomjának. Párisban léte alatt sikerült tanári barátságát és rokonszenvét annyira megnyerni, hogy őt távozása előtt az orvosi kar egyhangulag tagjává választotta, s őt mint megbízottját küldé a különböző német egyetemekhez; természetes, hogy ily minőségében a német egyetemi városokban mindenütt tárt karokkal fogadták őt, így többek között Berlinben is. Elvégezvén német-országi útját, vissza tért Berlinbe, hol 1835-ben megnősült, elvéve a szép **Riesshauer Adélt**, ki vel még orvsnövendék korában gyöngéd viszony köté egybe.

Erre aztán lejöve Erdélybe s itt Kolozsvárt telepedett meg s megkezdte az orvosi gyakorlatot és azzal együtt azt a minden kolozsvári ember előtt felejtethetetlen áldozatteljes működését, a mely neki az első elismerést vivta ki; ekkor szerzé és veté meg Szabó alapját annak a népszerűségnek, a mely utat nyitott neki ahhoz a szerephez, a melyet a közéletben játszani hivatva volt. Dacára annak, hogy abban az időben Dr. Keresztes még élt, Dr. Szócs József és Dr. Barra Imre mint méltó hírnevet kivívtak első rangú orvosok működtek és már Dr. Pakty Dániel is megkezdte volt gyakorlatát; — a mi Szabónak nagyon rövid idő alatt kivíva magának az első rangú orvos szerepét, egy közönség, mint orvos társai részéről, kik konsultatóráim mindig meghívták. Így történt, hogy midőn 1838-ban a boncz-tan és szülészet tanszéke a kolozsvári orvosbeszé-

vetítő és mérséklő rendeltetését csak egy pillanatig is feledni tudta volna, hazafias készséggel és kötelességérzettel fog közremunkálni mindazon törvények hozatalában, melyek a magyar birodalom népei szellemi és erkölcsi gyarapodásának, anyagi jólétének emelésére, melyek a szent korona épségének szilárdítására, melyek az ország és fejedelemség jogainak megőrzésére, a külügyalomb megővására, főleg pedig melyek a magyar nemzet történeti állásának és államjogi súlyának biztosítására szolgálnak. (Élénk helyeslés.) Annak, hogy e magas és nagy feladatoknak a főrendház híven meg fog felelni, biztos és kedves megnyugtató kezességét bírjuk mi Excellentiádnak éveken át tapasztalt bölcs vezéri tapintatában és részrehajlatlan egyenességében. (Helyeslés.) Ezen nagy tulajdonokban látjuk mi reményünk azon horgonyát is, hogy Excellentiád a jelen ülésszak munkálatait is ezen, a főrendház részéről óhajtott célhoz vezetendi. Hogy tehát a siker mind ezen ház méltóságának, mind pedig az ország és a magyar nemzet kívánatának megfelelően, Excellentiádnak, valamint mindnyájunk által őszintén tisztelt elnöktársának szintugy, mint a méltóságos főrendeknek Isten legteljesebb malasztját és áldását kívánom. Az Ursten éltesse és tartsa meg sokáig Excellentiádat. (Hosszas tartó élénk éljenzés.)

Elnök: Mielőtt a napirendre áttérnénk, engedjék meg mg főrendek, hogy még a hála adóját rójam le hazafini érdemekben megöszült korelnökünk iránt, kinek fáradozásaiért a mgs főrendek nevében szíves köszönetet mondok (éljenzés) s egyuttal felkérem a mgs főrendeket, hogy ennek jegyzőkönyvükben is helyt adni méltóztassanak. (Helyeslés.) Adjá az ég, hogy számos izben lehessen még korelnöke e háznak. Barátai, tisztelői öröme adjon az ég neki ép erőt és hosszu életet (Éljenzés.)

Ezután a mult ülés jegyzőkönyve hitelesített s az állandó igazoló bizottság jelentése olvasott fel, melynek alapján a felsőház megalakultnak nyilvánított.

Apponyi Albert gr. képviselőházi korjegyző: Nagyméltóságú elnök! Méltóságos főrendek! A képviselőház megbízásból van szerencsém az országgyűlést megnyitó legmagasabb királyi trónbeszéd szövegét, mely a képviselőházban imént felolvasott, ünnepélyes kihirdetés végett tiszteletteljesen átadni. (Éljenzés.)

A trónbeszédet a főrendek felállva halgatták végig. Az kinyomatni s annak idején napirendre tüzetni határozott.

Ezután a háznapra s jegyzőkre adatnak be a szavazati jegyek. A szavazás eredménye azonban nem hirdethetett ki, mert a felfüggesztett ülés alatt számlálni kezdett szavazati jegyekből kitűnt, hogy annyira különböznek egymástól, hogy hosszabb idő kell az eredmény constatálására.

A legközelebbi ülés határideje holnap d. e. 10 órára tüzetett ki, melynek tárgya lesz a házszabályok és törvény által kívánt különféle bizottságok megválasztása.

Az ülés végződött 3 1/2 órakor.

intézetben megürlt, e tanszéket Dr. Szabó József nyerte el. Az ezután következett 10 évet családi események foglalják el Szabó életében, neje két leánnyal ajándékozta meg; 1845-ben özvegyé lett s még abban az évben újra nősült második neje Brennerberg Sámuel kir. főkörmányszéki titkár leánya Julia lett.

A midőn 1848-ban a politikai mozgalmak megindultak, Szabó a legtekintélyesebb orvosok közé tartozott egy Kolozsvárt, mint Erdélyben; mint ilyen, egész buzgalommal élven magasztos hivatásának, dacára annak, hogy keblét nem kevésbbé dagasztotta a honfi buzgalom és a nemzeti ügy iránti hő lelkesedés, mint bárki másét és noha esze és szíve egyaránt a nemzeti függetlenség és szabadság pártjához csatlak: semmi tetteges részt nem vett, semmi politikai szerepet nem vállalt a forradalom alatt, 1850-ben meghívást kapott, hogy a N.-Szébenben megalakult cs. kir. helytartósnál mint tanügyi előadó segédkezzék a forradalom által nagyobbra megzavarodott s a részben megszünt és elpusztult iskolák helyreállításában. Szabónak volt annyi erkölcsi bátorsága, hogy nem gondolva az uralkodó szenvedélyességétől elvakított közvélemény lehető elítélésével, követni merte jobb meggyőződését és higgadtabb belátását, a meghívást elfogadta. Két évi működés, Szabó működésének köszönhetni, hogy még maradt magyar köziskola az országban és hogy különösen a kolozsvári orvosbeszézi tanintézet szervezése mindazonok a javításokon és tökélyesítéseken ment át sat., a főérdeme volt azonban az országos egészségügy rendezése.

Főléseges itt említenem, hogy Szabónak és családjának a Szébenbe költözés nemcsak anyagi hasznot nem hajtott, hanem tetemes áldozatát kért. Talán az is egyik oka annak, hogy a midőn 1852-ben ide visszatért Kolozsvárra és tovább kezdte folytatni orvosi és tanári működését, az itteni közvélemény megkímélte őt azaktól a gyanúsításoktól, a melyekkel különben abban az időben oly könnyen kész volt illetni mindenkit, a ki kormánytól nyert alkalmazásban bármely irányban részt vett a

Eredeti tudósítás

A nagyváradi országos dalárünnepély.

N.-Várad, Sept. 5.

Délelőtt 11 órakor történt az alföldi és kolozsvári vonatokkal jött 9 daltestület fogadása a pályaudvaron.

A kolozsváriakat Stark Antal ur üdvözölte a nagyváradi dalárda nevében, mire Bogdán István ur, a „Kolozsvári dalkör“ elnöke csinos beszéddel felelt.

Azután történtek az elszállások.

Azt örömmel jegyezhetem meg, hogy a „kolozsvári dalkör“ tagjai az „új városban“ a legelőkelőbb helyen szállástaltak el. Délután 4 órakor a megérkezett daltestületek ismét a pályaudvarra vonultak a pesti vonattal érkező dalárok fogadására. Az 5 órakor megjött daltestületeket szintén Stark Antal ur üdvözölte a pályaudvaron.

Azután mindenik daltestület betűsor szerint saját lobogója alá sorakozva, élén zenekarral vonult be a főterre. Az útát kétfelől a nézőtömeg sokasága foglalta el. Az ablakokat Nagyvárad szépei díszítették, kik koszorukat és virágokat szorítottak mindenik zászlóra. Nemzetünk három színű zászlói lobogtak, csaknem mindenütt ezen felirattal:

„Isten hozott kedves dalár közibünk;

Jötteden, mi szívünköl örülnk.

Éljen a haza! ...

A városba való érkezésünket a taraczkok dörgése hirdeté. A „fekete sas“ szálloda előtt, nagyváradi polgármester t. Lukács György ur üdvözölte az összes dalárokat.

Az egész város ünnepi mezt öltött. A polidabeszédé vált „magyar vendégszeretet“ kellő mérvben nyilvánítására minden meg van téve. Este a szinkörben „diszelőadás az országos dalár-egylet tiszteletére.“ Kettős világitással. Általános bérletszünet, mellett adatott: „A sohajok hidja“ nagy látványos bohózatos vig operette.

Kilencz órakor az „országos dalár-egylet“ nek gyűlése volt a következő napi program megállapítása végett. A nagyváradi dalárda elnöke kitűnő szónok Rics Zsigmond ur ékes beszéddel üdvözölte az egybegyűlt dalárokat. Azután az országos dalár-egylet elnöke: Királyi Pál a gyűlést megnyitá. Nevezetesebb tárgyal:

Minő sorrendben versenyezzenek a daltestületek? Hosszas vita után a többség oda nyilatkozott, hogy legjobb a sorsra bízni és sorshuzás: által döntessék el, hogy a versenyző daltestületek minő sorrendben lépjenek fel. Második lényegesebb tárgya volt a Jury mikénti megalakítása. Az általános többség úgy dönté el e kérdést, hogy 7 tagból álljon, és senki oda be ne választassék olyan, ki valamelyik daltestületnek tagja, avagy karnagya; mert senki enmagának bírja nem lehet. Ennek megalakítása végett elfogadtattott, hogy minden daltestület egy képviselőt küldjön, kik aztán titkos szavazás mellett a Juryt megalakítsák.

A szini előadás és gyűlés végeztével a fekete sas című szállodában banquette. Azonban a dalároknak egy része az éji álmatlanság, az utazási és egész napi járás-keelési fáradság után inkább a

közdolgokban. Szabó sepleltelen jelleme különben felül is állott minden ily gyanusításon, mert ő politikai meggyőződését és hitvallását nyíltan kitárta mindenki előtt, a ki hallani akarta; soha senkielőtt titkot nem csinált abból, hogyha helyesli is a me-rev szenvedőlegességet és a duzzogó téllenséget a politikai téren; de a közművelődés, a nemzet anyagi állapotának fejlesztésére célzó ipar és kereskedelem, a tudomány terén a hasonló magatartást feltétlenül kárhoztatja, mert nemcsak bűnnek, hanem dőreségnek is tartotta. Az ő tiszta esze és szenvedélytelen, higgadt megmondolása, már akkor, midőn a forradalom mozgalma utórezgéseivel még hullámoztatta a társadalom minden rétegeit, és még a közügyek vezetésében megöszült, tapasztalt államférfiak kedélyei sem tudtak meg annyi nyugalomra szert tenni, hogy a helyzet teljes méltánylására alapított, indokolt tervet készíthessenek a jövődöbeli magatartás iránt: megmutatta, hogy ha van remény arra, hogy a magyar nemzet még egyszer visszanyerje önállását, és mint államot alkot, fenntartó és kormányzó nép szerepelhessen Európá nemzetcsaládjában, e reményt fegyverrel és anyagi erővel soha se fogja valóítani, hanem csak úgy, ha minden erejét és igyekezetét arra fordítja, hogy a nemzet le, egészen legalsóbb rétegeig a társadalomnak mivelődés, értelmiség és vagyonság szempontjából felemelkedjék arra a színvonalra, a melyen az emberiség meg nem tagadhatja tőle többé azt a tiszteletet, a melyet a legdicőbb történelmi mult egymagára soha se képes kivívni; mert a mily helyesen állította az egykori államférfi, hogy egy nemzet leigázására nem vezet semmi oly csálhatatlanul, mintha parasztta, tudatlanná és koldussá tenék; épen oly helyesen következteté Szabó, hogy egy mivel, felvilágosodott és gazdag nemzet, már e tulajdonságainál fogva szabad és független, és hogy higgadt eszély, alapos tudomány és szilárd alapon nyugvó vagyon, sokkal erősebb biztosítékai az önállóságnak, mint bármely kötések és szerző-

Morpheus karjai — mintsem a csengő po-
harak zaja közé — sietett.

Itt nem hiányzott a jókedv és a dal. A repre-
sentálva volt daltestületek csaknem mindenike el-
énekelte kedvenc dalát. Ezek közt kiválólag kitűnt
a pécsi dalárda. A „kolozsvári dalkör“ tagjainak
nagyobb része az ut fáradalmait kipihenendő, nem
jelent meg.

Holnap 9 órakor általános próba és este a
verseny.

Csete György.

A „Kol. Közlöny“ eredeti távsürgönye.

Felad. N.-Várad, sept. 7-én, 9 ó. 50 p.

Érk. Kolozsv. „ 7-én, 9 „ 55 „

A kolozsvári dalkör nevének dicsteljesen
megfelelt, jött, látott, győzött, lelkesedés nagy.

Legujabb táviratok.

Prága, sept. 5. Ő felsége ma reggel 6 óra-
kor érkezett meg a budnai pályaudvarba, a nagy-
számu közönség által lelkesülten üdvözöltetett és
rövid tartózkodás után folytatja útját.

Páris, sept. 5. A szeptember havának évfor-
dulója alkalmából több városban demonstrációk vol-
tak, a nélkül, hogy további következményeket von-
tak volna maguk után.

Dresda, sept. 5. A szász király Bodenbachig
ment az ausztriai császár elé, hol mindkét felség
szívélyesen üdvözöltetett a nagyszámu néptömeg
által. Az alsó sedltzi vasutállomáson a szász kir.
herczegek üdvözölték a császárt ő felségét; innen a
legmagasb uraságok Dresda érintése nélkül tovább
utaztak Pillnitzbe, hová d. e. 10 ¼ órakor érkez-
tek. Bodenbach ünnepiesen volt feldiszitve, valamint
Dresdaig minden vasuti állomás is. Königstein vára
33 ágyulóvéssel tiszteltgett.

Berlin, sept. 5. A „Spenerische Zit.“ ugy-
értésül, hogy az 1870-ki háboru előtt tárgyalások
kísérletettek meg Braunschweignek hanoverai ko-
ronaherczeg által leendő öröklése végett; e tár-
gyalások azonban meghiusultak, minthogy Berlin-
ben nem voltak hajlandók ezen kérdéssel foglal-
kodni.

Dublin, sept. 5. Több irlandi vallásos rend
előkészületeket tesz, hogy a Németországból elűzött
tagokat befogadhassák.

Brindisi, sept. 5. Algiri tudósítások jelentik,
hogy a szabad törzsek a francia alattvalókat sza-
kadatlanul megtámadják, lakásukat felgyújtják és
kirabolják. A hatóságok ezen rablókkal szemben
tehetetleneknek mutatkoznak.

Berlin, sept. 5. Az orosz czár, a trónörökös
nagyherczeg és Wladimir nagyherczeg ma délután
ide érkeztek; és a pályaudvarban a császár, a
koronaherczeg az itt levő német fejedelmek királyi
herczegei, hg Bismarck és más miniszterek által
fogadtattak. A pályaudvarban egy disz század és az
orosz császár nevét viselő bradenburgi dzsidás-
ezred küldöttsége volt teljes diszben felállítva.

A vonatnak a pályaudvarba történt berobo-
gásakor a zenészek az orosz néphymnust játszo-
ták. Az orosz császár megölelte és igen szívélye-
sen üdvözölte Vilmos császárt. Az elfogadó csar-
nok ünnepiesen volt feldiszitve. Erre mindkét csá-
szár egy kocsiban az orosz követségi palotába
ment. Az utcák diszben usznak; a felségek a sürü
tömegek által örömrivalgásokkal fogadtattak.

Hága, sept. 5. Az „Internationale“ congres-
susának nyilvános ülésében mintegy 50 képviselő
volt jelen. Az elnök hosszu beszédet tartott, mely-
ben névszerint Favre Gyulát és Trochut gyalazza;
és az angol és hollandi vendégszeretetet magasz-
talja. A congressus azon határozatot fogadta el,
melyben az egész világ munkás osztályának, a nép-
jogért elesett férfiak hősiességének csodálkozással
adózna, és mindazokat üdvözli, a kik még lán-
czon szenvednek.

Szent-Pétervár, sep. 5. A legfőbb törvény-
szék elhatározta, hogy mostantól fogva minden
párbaj és annak következményeire vonatkozó
bíróági ügyek megítélés végett esküdtzsek elő-
lesznek utasítandók.

Páris, sept. 5. Európa minden országaiból
való előkelő pénzügyemberek conferentiát tartanak
itt, melynek célja: egy nemzetközi syndikátust
alakítani, hogy az új ötperezes kölcsönből egy
milliárdot magukhoz váltsanak. As illető csoportba
még a Rothsild bankházakat akarják megnyerni.

Berlin, sept. 5. Az angol követ tegnap ki-
hallgatást kért a császárnál, hogy felvilágosítást
kérjen a császárok találkozására iránt. A kihallgatás
tovább tartott egy óránál. Epen ezzel egyidejűleg
az olasz követ szorgos értekezletet tartott Károlyi
gróf, osztrák-magyar követtel.

Színházi felhívás.

A szinidény közeledvén, alólirt igazgató
választmány tisztelettel hívja fel a n. é. közönséget

részvételre és pártolásra, s egyszersmind tudja,
minő feltételek és díjak mellett lehet a jövő szin-
idényre az itteni nemzeti színházban páholyokat és
más helyeket bérelni.

Eddig volt october havában egy előleges
bérlet 18—20 bérleti előadással és 6 bérzünettel;
volt továbbá egy hat havi rendes kötelező bérlet;
126 bérleti előadásal és kb. 46 bérzünettel.

A változott körülményekhez képest az eddig
szokásban volt jutalomjátékok a művészet, az in-
tézet tekintélye és műpártoló közönség érdekében
eltöröltetvén, a választmány szükségének látta
a bérzünetek eddigi túlságos számát a lehető
legkisebbre leszállítani, s ezek helyett abérleti elő-
adásokat szaporítani.

Következőleg jövőre a rendes kötelező téli
szinidény 1872 october 1-ső napján kezdődik és
1873 april végéig tart. E hét hónap lefolyása alatt
lesz százkilencvenkét (192) bérleti előadás és
10—12 bérzünet vagyis **renkivüli előadás.**

Az **említett hét hónapos rendes bérlet-**
folyamra a következő árak mellett lehet bérelni.

egy **középpáholy** 192 előadásra 550 ft.
o. é. (egy előadás 2 ft. 80 krba kerül);

egy **első páholy** 192 előadásra 500 ft. o.
é. (egy előadás 2 ft. 60 krba kerül);

egy **felsőpáholy** 192 előadásra 350 ft. o.
é. (egy előadás 1 ft. 80 krba jő);

egy **emeleti erkélyszék** 24 előadásra 20 ft.
egy földszinti I-ső rendű **zártzsek** 24 elő-
adásra 13 ft 50 kr;

egy földszinti II-od rendű **zártzsek** 24 elő-
adásra 11 ft;

egy földszinti III-ad rendű **zártzsek** 24 elő-
adásra 9 ft.

Az elősorolt páholy-bérletárak havi részle-
tekben minden hó elsején **előre** befizetendők, ugy-
szintén az erkély- és zártzsek bérletdíjak és minden
24-es bérlet leteltével a következő 24-es bérletre
előre befizetendők.

A jelzett bérzünetek vagyis rendkivüli elő-
adások alkalmával, általában a **napi árak** a követ-
kezőkben állapittatik meg:

Középpáholy	5 ft — kr.
Alsó páholy	4 „ — „
Felső páholy	3 „ — „
Emeleti erkélyszék	1 „ 50 „
Földszinti I. rendű zártzsek	80 „
„ II. „	70 „
„ III. „	60 „
„ állóhely	40 „
Karzat	20 „

Tisztelettel kéretnek a **páholyokat bérelni**
kivánók, sziveskedjenek magokat a színháznál 1
szám alatt levő választmányi titkári irodában d. e.
10—12 óráig folyó évi szeptember 20-ig bezá-
rólág előjegyeztetni, ugyszintén a t. cz. **páholy-
jgg tulajdonosok** is sziveskednek páholyaik iránt
ugyan ezen napig rendelkezni.

Az erdélyi országos színházi választmány.
Kolozsvárt 1872 augusztus 4-én tartott üléséből.

Sándor József,
választmányi titkár.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, sept. 7.

— **Ő felsége a király a delegátioát**
gr. Andrássy közös külügyminiszterhez, herczeg
Auersperg lajtántulí és gr. Lónyai magyar mi-
niszterelnökhöz külön-külön intézett legfelsőbb
kéziratokkal f. hó 16-ára Pestre hívta egybe.

— **A zalathnai bányakapitányság**
felől a „P. L.“ megbízható forrásból ugy értesül,
hogy a m. kir. kereskedelmi miniszteriumban ezen
erdélyrészi bányahatóságnak Zalathnáról Szász-
városa való áthelyezését tervelik.

— **A nmlt. val. és közoktatási m. kir.**
ministerium 22,142 sz. a. kelt körlevele folytán a
hazai összes középtanodák igazgatóságai felhivat-
nak, miszerint a bécsi világkiállításra az illető inté-
zetben 1860. óta használt és jelenleg használatban
lévő tankönyvek jegyzékét szerzőik nevének fel-
említésével, ugyszintén az ezen időköz alatt meg-
jelent évvégi programokat „kiállítási ügy“ meg-
jelöléssel f. hó 15-ig a budai főreáltanoda igazga-
tóságához czimezve küldjék be.

— **Trefort miniszter** már elfoglalta a
képviselőházban miniszteri székét, s a ház által lel-
kes éljenzéssel fogadtatott. A miniszter ur hétfőn
vette át a cultuszminiszterium vezetését.

— **Indali Péter ur** tegnap egy igen szép
és alapos magyarázatot tartott néptanítóinknak a
természetrájr rendszeréről, s kitüntette e tantárgy
tanulásának hasznos voltát.

— **Festészeink.** Mult számukban említet-
tük Vastagh György fáradhatlan szorgalmát, mely
megint egy remek művet ad nemsokára át a köz-
szemlének. Ugy értesülünk, hogy Köváry E. ur is
egy az erdélyi népelethől vett képet szándékozik a
bécsi villágkiállításra felküldeni.

— **Egy vállalkozó** iparosokat: kőmives,
lakatos és asztalos segédeket toborz városunkban,
Franciaország számára. Már valami 20 ily segédet

sikerült megnyernie. M.-Vásárhelyt s más magyar
városokat is beutazni szándékszik.

— **Strossmayer diakovári püspök,**
mint a horvát országgyűlésnek a magyar hongyü-
lésre megválasztott tagja szintén ott volt az or-
szággyűlés megnyitásán. Délután hosszasan társal-
gott Lónyay gróffal.

— **Járdánk iszonyu rosszasága**
ellen tartjuk kötelességünknek ma ismét a közönség
érdekében felszólalni. A szó szoros értelmében láb-
törés veszélyével jár a sétálás kövezetünkön, ha az
ember nem néz folyton lába elé — s bár igen gya-
korlati az öreg urak ezen tanácsa, de nem mindig
kivihető, főleg ha másokat vezetünk — könnyen
a járdákon átszeldelő nyitott csatornába bukhatik.
Nyitott csatornák egy rendezett városban! Ki látta?!
Hanem nálunk csak ugy vagyunk, hogy mindenki
látja és tudja a bajt, a rendtelenséget — mely uton
utfélen felénk kandikál minden téren — hanem tenni,
kezdeményezni senki sem mer, még azok közül sem,
kiknek kötelességében állana. „Eh! hiszen rá érünk
erre még!“ mondja Pató Pál ur s mondják városunk
Pató Páljai. — Járdákról szólva, hozzá tehetjük, hogy a
nagyhidutezában hozzáfogtak próbaképen az as-
phalt-kövezet lerakásához: azon oknál fogva mely
szerint nálunk mindenütt és mindenben előbb a
fényűzéseikben majmólják a fővárost s nem a szük-
ségek behozatálával.

— **Gegenbauerné** urasszony jóhírű le-
ányiskolája már megnyitlt. Melegen ajánljuk a szü-
lők figyelmébe.

— **Nem lesz többé akadály.** A m.
keleti vasut N.-Szeben — kis-kapusi vonalát is
nemsokára megnyithatják. A Vizakna mellett mun-
kában levő hidépitkezés most már gyorsan és ked-
vező eredménnyel halad, elannyira, mikép remé-
lik, hogy ezen felépítkezés a jövő hó elejére be-
lesz végezve. Minthogy az említett vonal megnyi-
tása egyedül az említett hid építésének nehézségei
miatt halasztatott idáig, reméljük, hogy nemsokára
mi kolozsváriak Tövisztől kezdve minden akadály
nélkül utazhatunk vasuton N.-Szebenig.

— **A gázlámpák** száma szaporodott pia-
czunkon. Dietrich háza és a várdai helyisége mel-
lett egy-egy oszlopos lámpát állítottak.

— **A szállógázdákhoz.** Mután uj talál-
mányu Darázsfogom nem remélt kelendőségnek ör-
vend, azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy
mától kezdve 15 kron o. é. adhatom, a hozzá való
csalétek pedig adagonként 10 krajczár, az üveg
3 krajczár.

— **A magyar geologusok vándor-
gyűléséből.** A vándorgyűlés tagjai aug. 29-én
Göllniczbányára ráudultak Slozenkáról hol azonban
előbb érdekes felolvasások tartattak a slovenkai
érdekelepekről. Tíz óra után az egész társaság ko-
csikra ült, s megmászván később a hegyeket, azok
tulsó alján egy göllniczbányai küldöttség által
fogadtatott. Ott mindjárt a szabadban pompás
ebédet rendeztek a göllniczbányaiak, melynek vé-
geztével azonban megeredt az eső, hogy a
geologusok másfél óráig a közelben levő fák alatt
voltak kénytelenek megvonni magukat. Az eső
megszűnván Göllniczbánya felé folytatták utjukat
a vándorgyűlés tagjai, hol nagyszerű fogadtatásban
részesültek. Fényes vacsora rendeztetett a városi
szároda nagytermében Toasztokban nem volt hiány.
A társaság kivilágos viradüg együtt maradt, de ez a
maradás nem volt épen kellemes mert a folyton
tartó rossz idő meghiusítá a programmban kitűzött
további vándorlást. A zárulás sep. 2-án tar-
tatott Iglón.

— **Miletics kortünetei.** Ujvidékről tá-
virják, hogy az ujvidéki szerb egyházköztség Mile-
tics indítványára, elhatározta egy feliratot intézni ő
felségéhez, a melyben az új congressus mihami-
rábbi egybehívása kérelmezettik. Ezen kívül azt is
elhatározták, hogy egy petiót küldenek a magyar
országgyűléshez, mely azt kívánja, hogy a magyar
kormány helyeztessék vád alá.

— **Kuriozum.** A „V. K.“ a következő
badar levelet közli, mely Hód-Mező-Vásárhely vá-
ros előjáróságához intéztetett: „Több vészelt Buda
vár alatt! Jacta alea esto! Caesar. A vásárhelyiek-
nek magyar jobbot! A ki mer, az nyer, a ki nem
mer, az porban hever. Eb a ki hazudik! Nagy Fri-
gyes porosz királynál egykor egy ember fölaján-
lotta szolgáltatát, a király azt felelte: nem kell vő-
rös fő! Azon ember elment tőle, s később mint
osztrák fővezér ugyancsak verte, porozgatta Fri-
gyest, s ez Laudon volt. A király aztán magához
ültette az asztalnál s azt mondta: jobb szeretem,
ha mellettem, mint ha ellenemben ül. En is most aján-
lom szolgáltatomat önöknek, s ha el nem fogadják
s más uton vergődöm fel, nem tudom, lesz-e ked-
vem önök kináját elfogadni. Régi tallér, régi arany
jobb, mint a mostani; én a régi vagyok, láthatják
pár soraimból is, mint alatti mondja: körmeiről az
oroszlánt. Ha saját szemüknek s a valónak nem
hisznek, de világosálóknak, bár kik legyenek is
azok, magukat szedik rá. Nekem annyi tudományom
s erős jóakaratom van, adhatnék belőle az egész
föld kerekiségének. Hanem a való tudomány nem
tetszik a gonoszoknak, a tudatlanok nem ismerik.
Ámde azért a gyémántot nem kell a lábába zární,
hanam vásárba kell vinni. Hol lehet a dicső élet-
nek jobb hasznát venni, mint az országgyűlésen,

legkivált olyan zavar országgyűlésen, mint a mienk.
Tudják-e, hogy a régi tekintetlen hordóban volt a
fejedelmi aszubor, midőn tőlünk Pál czár koroná-
zási ünnepélyére vásároltak. En vagyok az a meg-
fizethetetlen aszuhordó. Ugatni fognak ellene az
ebek, de azért a hold csak holdvilág marad. Ne
keressék a bitort, ha üdvözítőt keresnek. A mely
tyuk sokat károl, keveset tojik. Ajánlom magamat
a követségre, nemzetünk, országunk s az emberi
nem örök dicsőítésére. Pítvaroson, Csanádmegyé-
ben, 1871. jul. 11-én. Szeplőtelen magyar haza-
fitársuk, érczbajnokuk — Simon István, ügyvéd
és író.

— **Nagyszerű pénzszikkarlás.** A milanoi
postaigazgatóság a hivatali helyiségében mult hó 29-
én nem kevesebb mint félmillió lírát sikkasztott el az
éji szolgálattal megbízott Paganini Ottilio nevű
járulnok; egy a pénzügyminiszteriumtól a fennebbi
igazgatósághoz érkezett és a fenemlített összeget
tartalmazó esomagot elsikkasztot s azzal együtt el-
tűnt Családjáról a menekült Paganini atyailag gon-
doskodott, mert lakán egy fiókba 10 darab 500
líras bankjegyet tett, mit később a rendőrség meg
is kapott. Pár nappal ezután Paganini a milanoi ren-
dőrigazgatóság egy kiküldöttje Turri által Viatraban
a Schvájczban elfogatott. Csupán 89 drb. 2000 líras
bankjegyet kaptak nála. 400,000 lírát állítólag
elásott, de az utánkeresés hasztalan volt.

Derssin lovardájában naponta esti 7 órakor
NAGY ELŐADÁS
folyton újabb műsorozattal rendeztetik.

Árjegyzék. Sept. hó 4-én tartott hetivá-
sárról (alsó a. mérő középar.) Tisztabuza 6 ft. 30
kr. Elegybuza 5 ft. 42 kr. Rozs 4 ft. 76 kr. Árpa
3 ft. 2 kr. Zab 1 ft. 32 kr. Törökbuza 5 ft. 30 kr.
Pityóka 1 jt. 96 kr. Marhahus fontja 24. Kolozs-
várt, sept. hó 5-én 1871.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

September 5-ről. 5% metaliques 66.25
5% nemzeti kölcsön 71.30. 1860-ki államköl-
csön 105.20 Bankrészevények 886. Hitelrészev-
nyek 341.70. London 109.—. Ezüst 107.75
Cs. kir. arany 524 20 frankos arany 871.—.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 82.
— Temesi 81.—. Erdélyi 80.—. Horv. Szlapon
83.75.

Felelős szerkesztő **Sándor János.**

A közönség köréből.*)

Tekintetes Szerkesztőség!

Az igazság érdekében, kérem becses lapjába
a következő sorokat felvenni:

A „Kolozsvári Közlöny“ f. évi augusztus hó
30-ki számában „curiosum“ czim alatt egy közle-
mény jelent meg, mely téves értesülésen alapszik s
oda látszik irányulva lenni, hogy a verestoronyi
vesztelő intézet köztisztletben álló igazgatóját,
Felséges Urunk és Királyunk magas születése nap-
jani állítólagos illoyalis magaviselete által pellen-
gére tegye a és magas kormány által benne helyezett
bizalmát megrendítse.

A valódi tényállás ez:

Folyó évi augusztus hó 18-án az igazgató
urat meglátogatni Nagy-Szebenből kirándultam és
d. e. 11 órakor hozzá megérkeztem.

Az igazgató urat több boiczai marhakeres-
kedők által igénybe véve találtam, kikkel egy cso-
port marha behajtása miatti ügyben korán reggel
óta el volt foglalva.

Hogy az igazgató urat hivatalos teendőinek
elvégzésében ne akadályozzam, irodájából azonnal
eltávoztam, azon szándékkal, hogy ő Felsége ma-
gas születés napja alkalmából templomba menyjek,
midőn azonban d. e. mintegy 11 órakor oda ér-
keztem, a templomot már bezárva találtam.

A felhozottak alapján ki kell jelentenem, hogy
téves értesülésen alapszik becses lapjában
megjelent azon állítás, hogy az igazgató ur az ün-
nepélyen azért nem jelent meg, mivel látogatásom
által akadályozva volt, mert ha a szent misén csak-
ugyan nem volt jelen, ezen állítólagos mulasztása, a
szakemberek előtt ismeretes fontos s halasztást nem
tűrő hivatalos teendőiben keresendő.

Nagy-Szeben 1872. évi szeptember 2-án.

Tisztelettel
Kreutzer Károly.

*) Az e rovatban megjelenő cikkekért csak a saj-
tóhatósággal szemben vállal felelősséget a Szerk.

Nyilttér.

Fog- és száorvos **Máthé Domokos**

„Rubin“ fogtisztító-szere

a legjobb szer a fogak napontai tisztítására, a foghus
erősítésére és az oly ártalmas fogkö (borkő) képződés
megszüntetésére.

Ezen készítmény felől több nevezetes bécs
orvos elismerését nyilváníttotta.

Egy diszes ércdoboznak ára 1 ft.
Egyedüli főraktár **Csapó Sándor** urnál Kolozs-
várt.

Hirdetmény.

A gy.-fehérvári e. kir. törvényszék részéről ezenel közziré tételek, hogy Izrael Lászlóknak Rádu Jón elleni 10 ft. o. é. és j. á. ítéletét iránti keresete folytán az utóbbiak. Dó- és közlegények felváltás és becsültek felváltás. m. egy hatékony szándék, egy házastest és egy kert összesen 250 ft. becsülve, alórt törvényszéknel hivatalos orban meglelteték, s az árverésor felovadandó árverés felválték. értelmében 1872. év. október 3-án az első, és 1872 év november 3-án a második határ- időben mindég d. előtt 10 órákor Bozes köz- ság előjáró házánál, az első határnapon bees- áron vagy azon felül, a második határnapon pedig becsón aló is, bírói elárverzés után a legutóbbi ítéletnek el fognak adani.

Ez okon felváltatnak mind azok, kik a fennbb írt fekvők iránt tulajdoni vagy más igényt vélnék érvényesíthetni, hogy igényke- reseteket e hirdetmény közléteének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeket, pedig az árverés kezdetéig ezen törvényszékhez anyival inkább nyújtsák be, mivel ellenkező esetben azok a végrehajtási ár- vetés foganatosítását nem gátolván, igénylők egyedül a vételár fölsőlegre fognak utasítani.

A gy.-fehérvári kir. törvényszéknek 1872. júl. 23-án tartott polgári tanácsüléséből.

Jeney Gábor, kiadó.

A bethleni

[542.]

2-3

takarék-pénztár

átal kibocsátandó, a nagyméltóságú m. kir.

kereskedelmi ügyesség 9952 sz. a. zára-

dokával engedélyezett 200 darab 100

frtós 40% befizetési részvény

előjegyzése, Bethlenben a bethleni ta-

karék-pénztár helyiségében Septemb. 8-tól

Oktober 8-ig minden hétfőn, Szerdán, és

penteken d. é. 10 óráig d. u. 1 óráig

történik.

A bethleni takarékpénztár

igazgatósága.

55

(21)

A kolozsvári

hitelbank és zálogkölcsöntársulat

elfogad

készpénz befizetéseket 100 frtót kezdve

pénzügyügyekért, a melyek után 6% ka-

matot fizet. E pénzügyügyek értéket Posten

is felvehetni az angol-magyar banknál. A

kamatok 3 havonként fizetnek.

A bank kölcsönöket ad mindenmely

értékpapírra, arany- és ezüst tárgyra s

más értékes ingóságokra.

Leszámlát váltókat, vesz értékpápi

rokat.

Elvállal pénzbehajlásokat váltókra,

utalványokra.

Törlesztési kölcsönöket eszközöl 500

frtót kezdve telekkönyvezett birtokra 24 1/2

vagy 34 évre; a törlesztés és kamat 8%

illetéleg 6 3/4 % -ot tesz

Egyezsmind jelenfűk, hogy az

„első magyar általános biztosító társaság”

főigénykötségének vezetését elvállalván, el-

fogadunk mindenmely tüz-, jég- és élet-

biztosítást.

Az igazgatóság.

Bevásárlása, eladása és becsorolése
minden létező, állampapír, elsőbbségi kötvény, sorsjegy, vasuti-, bank- és ipar-aktiának, Couponok beváltása.
Megbizások a cs. kir. börzére
készpénz vagy 10% előre fizetéssel teljesíthetnek.
Mindenféle sorsjegyek
havi részletfizetések mellett 5 frttól felfelé eladhatnak.

Rothschild és Társa
Opening 21.
BÉCS.

Részletjegyek minden huzásra érvényesek
további ráfizetés nélkül
40-ed es. k. osztr. államsorsjegy 1839-ből 6 ft.
20-ad es. k. osztr. államsorsjegy 1860-ból 8 „
20-ad magyar nyeresémsorsjegy 1870-ből 7 „
20-ad török vasuti sorsjegyre 1870-ből 4 „
(36 huzásra érvényes)

Orvosság nélkül.

MELL-ÉS TUDÓ-ORVOSÁG NÉLKÜL.
A betegség részletes leírására bővebben feltehetően
J.H. Fickert, Dir. Berlin,
Wall-Strasse No. 23.
A levélhez 5 ft. o. e. mellékelendő.
Orvosság nélkül.

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főter báró Bánffy-ház, és központi irodája
KERESZTESY PÁL PAPIR-ÜZLETÉBEN
főter, Gyulay-ház, felvállal mindennemű

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT.

Alóírt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonan felszerelt és izletes betűkkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomda megrendelést** elfogad, u. m.

könyvek, bármely hazai nyelven, körözvények, rovatos iven, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhierek, baromútlevelek, vásárcédulák stb. stb. a lehető legutánjósabb árák, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 frt.**
FELVÁLLAL KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT IS.
HIVATALOS MUNKÁKRA NÉZVE

a nyomda. — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a papírok a legelső papír-gyárakból szerezettek be, és azok a hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak, és a legszükségesebb mintázatokból kész raktárt tart, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövidebb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosíthatik.

Gámán János örökösei könyvnyomdája.

(533) 9-16.
THEA és RUM
MANDL A. U.
porosz királyi udvari szállítónál
BRÜNN-ben.
Családi thea fontja 2 ft, 2 ft 50 kr, egész 3 ft.
Karaván thea „ 4 ft, 5 ft, 6 ft, egész 8 ft.
Cuba-rum, igen finom, kupája palaczkkal együtt 1 ft.
Jamaica-rum palaczk 80 kr, egész 2 ft 20 kr.
Francia liqueur, u. m. Anisette, Curaçao. Crème de Rose, Vanille. Kömény, sat., sat. palaczk száma 1 ft 20 kr.
Hollandi liqueur palaczk száma 2-3 ft.
Muszka Allash porcellán kancsóban 70 ktlól 2 ft 40 krig.
Szállítás vidékre utánvét mellett.
Árjegyzékek, kivanatra, ingyen küldetnek meg.

Megjelent és Demjén László
könyvkereskedésében Kolozsvártt és általa minden könyvárusnál kapható:
Kolozsvár története.
Első kötet.
Oklevéltárral. (I. Ös- ö. és középkor. 513. Kr. e. — 1540. Kr. u.)
Egy külön kötet világesítő rajzokkal. (36 tábla.)
Irtá Jakab Elek.
Ára 10 frt. (327)
E mindez tekintetben nagy, epochális munkát írt hosszasan dicsőgetni és ajánlani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e munka kiadásával magának maradó emléket emelt. Stísen tehát e város értelmes t. közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjesztetni, hogy a nagyszorgalmu és szaktudós íróba minél több kedvet öntsön e munka folytatására, melynek legérdekesebb része az utóbbkor története lesz. A ki megszerzte magának ezen 3 részből álló első kötetet, az bizonyára érdeklél fogja lapozgatni, és benne bújvárodni, s a folytatását minden áron megszerezni magának.
Demjén László.

(535) 5-10
Kereskedelmi tanintézet
Első nyilvános felsőbb
BÉCSBEN, Práterstrasse No. 32.
PORCES KÁROLY,
direktor
Az előadások októberrel kezdődnek. A beiratások szeptember 26-tól fogva. Programmok az igazgatóságnál kaphatók.
PORCES KÁROLY, igazgató.